

La paradoxa valenciana

Tant el màxim responsable d'Esquerra Unida com el de Comissions Obreres del País Valencià són militants del Partit Comunista, però només militants.

El Partit Comunista del País Valencià (PCPV) ja no és el que era. Després de ser una de les forces bàsiques en els moments de la transició va patir profundes crisis internes que l'esquerdaren una i mil vegades; però no l'eliminaren. Totes les problemàtiques patides pel PCE han tingut ressò al País Valencià, des de la guerra entre Iglesias i Carrillo, passant per l'escissió creada per aquest últim fins a arribar a les darreres batalles. En tots els enfrontaments el beneficiari ha estat, sense dubte, el PSOE, que ha vist augmentar la militància i els càrrecs públics gràcies als desencantats, cansats o expulsats del PCPV. Noms com el d'Emèrit Bono en donen fe. Ara, el degoteig o l'allau cap al PSOE s'ha deturat, però la guerra segons alguns o la discrepància enriquidora segons uns altres, no cessa.

Sota control aparent. La situació actual del PCPV no deixa de ser una mica paradoxal. Totalment incorporat al projecte polític d'Esquerra Unida, les tesis que el partit defensa al si de la coalició no són les majoritàries. El PCPV, de fet, ha intentat diverses vegades assolir la direcció d'EUPV sense èxit. El secretari general dels comunistes valencians, Joan Ribó va quedar en la darrera assemblea en una posició de minoria més que forta, al voltant del 45% dels delegats, però minoria al cap i a la fi. Es dona la circumstància que Albert Taberner, màxim responsable d'EUPV és també militant del PCPV però únicament de manera testimonial ja que dins el partit es troba més que marginat.

Segons la nomenclatura encunyada per la premsa, els comunistes valencians, almenys el sector majoritari i per tant la veu oficial, s'emmarcarien dins el grup anomenat "ortodoxos" caracteritzats, entre altres coses, per la seua forta oposició a qualsevol pacte amb el PSOE i el ferri suport al coordinador general d'Izquierda Unida, Julio Anguita. Aquest suport ha valgut

al PCPV un lloc de preeminència en el si del PCE cada vegada més reconegut. En el XIV congrés del Partit Comunista d'Espanya, els valencians van aconseguir incorporar vuit representants al comitè federal, enfront dels cinc que tenien abans.

Però les definicions ideològiques que omplen les pàgines de la premsa parlen més de l'oposició del PCPV als seus companys d'Esquerra Unida que no pas del camí que els comunistes volen seguir. Rafael Pla, un dels valencians amb presència al comitè federal del PCE i actual responsable de l'àrea de formació i debat del PCPV, ens dona algunes claus: "el partit comunista no té com a objectiu principal la lluita electoral sinó la transformació de la societat i ara això ho tenim més clar que mai. Hem renunciat a la presència en les eleccions, per a això hi ha Esquerra Unida, però continuem treballant en la vida cívica. Per això, el terme d'ortodoxos, em sembla desafortunat, som ortodoxos en tant que som coherents amb el que designa una majoria del partit però la línia política del PCPV no es pot dir que siga 'ortodoxa' respecte a la trajectòria comunista. Nosaltres sabem que el món canvia i calen noves respostes per al projecte, que aquest no canvia, que és la superació del sistema capitalista. En aquest concepte, reivindicuem per exemple la tradició llibertària, la qual cosa té molt poc d'ortodoxa".

Potser la incompatibilitat entre aquesta acció cívica "de cara a la transformació del sistema" i la seua difícil venda electoral siga la causant dels sacsejos periòdics que amenacen el PCPV. El creixement electoral d'Esquerra Unida s'ha produït al País Valencià més gràcies a la seua imatge reformista, patrocinada per l'anomenat sector "renovador", que no per un misatge radical i revolucionari, però el Partit Comunista del País Valencià no està disposat a renunciar a la seua part en un pastís que comença a ser important. Per això, la majoria de les discussions que els enfronten no tenen un fons ideològic sinó la senzilla

Dalt, Albert Taberner i Joan Ribó. Ambdós encapçalen les dues tendències més fortes d'Esquerra Unida, Taberner ha renunciat a la batalla al si del PCPV, controlat fèrrriament per Ribó. Baix, Anguita i Taberner. Les conegudes, encara que no declarades, diferències entre els dos fan que encontres d'aquest tipus siguen cada vegada més esporàdics.

RAFA GIL

voluntat d'una i altra facció de "col·locar" un dels seus.

I els sindicats? "El sindicat de referència del PCPV és Comissions Obreres (CCOO), això és clar, però nosaltres respectem la seua independència". Un vell militant comunista ratifica així la consigna que, al capdavall, ha aconseguit de fer-se real, encara que pel camí haja caigut algun que altre nom. Antonio Montalbán, secretari general de CCOO del País Valencià, reconeix que ja han passat els temps en què hi havia "intents grollers" de membres del PCPV de controlar el sindicat. Però Montalbán mateix, que a punt estigué de ser diputat per València pel partit comunista, és també una víctima de les velles guerres que torpedinaren la trajectòria del PCPV; ara es confessa militant però renuncia a qualsevol dret d'opinar o parlar: "ja fa molt de temps que no vaig a les assemblees", explica. En qualsevol cas, les relacions entre el partit i el sindicat, que en l'estat passen per un dels moments més tèrbols, atades per les àgries acusacions entre Anguita i Gutiérrez, no resulten al País Valencià tan convulses. Ribó ha manifestat més d'una vegada que "Montalbán és més dialogant i negociador". Montalbán, per la seua banda, manifesta que la relació amb el PCPV no entra dins de la "llista de problemes" del sindicat. Ambient fred doncs, però no gelat.

Enmig de les picabaralles, el PCPV ha conservat intacta la seua capacitat de producció intel·lectual i programàtica. Entre els aspectes als quals el partit pensa donar prioritat en un futur immediat hi ha la reflexió sobre la nova Europa i la realitat dels pobles que la componen. Segons Rafael Pla: "Els canvis a Europa, la integració dins la Comunitat Europea i el desmembrament d'estats a l'est són fets que, evidentment, ens afecten i han d'influir en el nostre projecte". És en aquest sentit on s'inclouen les jornades proposades per a la major interrelació entre els partits comunistes dels Països Catalans. Els comunistes continuen defensant la idea d'un estat federal amb el dret reconegut a l'autodeterminació de tots els pobles que l'integren però potser d'ací endavant en faran més èmfasi en aquest punt. Rafael Pla reconeix que "és en l'àmbit nacional on es plantegen tota mena de moviments d'alliberament".

A Europa, els moviments dels partits ex-comunistes s'han convertit en un punt de referència. "No tant el que ha passat a Polònia, on el nou partit diu que el seu model és Felipe González -matisa Rafael Pla-, com el que s'ha esdevingut a Rússia, on els comunistes tenen clar que el futur no és ni el mercat ni l'estat". La socialdemocràcia continua fora de l'àmbit dels comunistes valencians i la revolució, o el canvi, pendent.

Jordi Sebastià

